

EGY EMBER AZ IGAZSÁG MÉRLEGÉN

Miért zárták ki a pártból a Ruhagyár igazgatóját?

Az arcokon feszült figyelem. Megfontolt és mégis szenvedélyes szavak hangzanak. A Szegedi Ruhagyár 2. pártalapszervezetének tagjai egy ember egyéniségét, magatartását teszik az igazság mérlegére. Azt kell eldönteni, hogy maradhat-e a Magyar Szocialista Munkáspárt tagja Nagy Ernő, gyárunk igazgatója.

Nem valami »boszorkány-üldözés« ez, hanem nyílt, szemtől-szembe való igazságkeresés. Örökös a párt tisztaságára! Fontos is ez nagyon, hiszen a párt olyan, amilyen a tagsága. Vigyázni kell hát, hogy ne sarjadjaszanak ki újból a karrieristák, lefelé gorombák, a felfelé alázatosak, a kiskirályok, a közpönyeforgatók, akik már az első kakasszóra a Júdás-pénzt és a pozíciót nézik.

Megkapó, ahogyan sorra elmondják az emberek véleményüket. Nekik a párttagság ilyen, vagy olyan előnyt nem jelentett, és épp úgy érezték és viselték az utóbbi években a Rákosi-féle vezetés gazdaságpolitikájának hibáit, mint a többi ember. (Nagy Ernő és felesége havi jövedelme jóval meghaladta az ötezer forintot).

Nos, a dolgozó emberek, kommunisták — ősz hajúak, családosak, fiatalabbak, betegesek, akik közül többjüknek üldözéséhez, felmondó leveléhez Nagy Ernő szemrebbenés nélkül aláírását adta még decemberben is, s akikhez még biztató szava sem volt és mint többen mondják, észre sem vette őket — egyáltalán nem a »megtorló bosszú« szavával beszélnek. Nyoma sincs ennek. Az a jellemző, hogy a tiszta pártért, az elvekért szállnak síkra. Ezt határozottan és szenvedélyesen teszik. Némelyek azt mondják — egy őszhajú asszony könyvekkel szemében — fáj nekik, hogy csalogdtak gyárunk igazgatójában.

Egyáltalán nem akarunk »káderezni«, azonban elmondjuk, hogy Nagy Ernő mestersége szabó. Önálló iparosként dolgozott jóideig, s 1944 után is. Évekkel ez előtt az alakuló Ruhagyár igazgatójának neveztek ki. Elvégezte a gazdaságvezetők két éves akadémiáját is.

Mit tett hát Nagy Ernő, hogy párttagságának kérdése a pártalapszervezet taggyűlése elé került? Nincs mód arra e cikk keretében, hogy teljességgel képet adjunk róla. A lényegyet tekintve azonban, a taggyűlésen elhangzott tényekből világosan érzékeltetni lehet ezt. Az elmúlt év őszén a tényleges és bántó hibák ellen jogosan felemlítették szavukat a Ruhagyár dolgozói is. Am egyáltalán nem kívánták vissza a múltat. Felzaklatott

idegállapotban voltak. Az ellenforradalom lovagjai — Kertes Endre, a nagyszájú és demagóg volt nyilas, aki a munkástanács fontos posztját is biztosította magának annakidején, és hasonló társai — az élre keveredtek. Vitorlájukba fogták a jóhiszemű, becsületes emberek törekvéseit. Ilyen helyzetben a gyárban több gyűlést tartottak. Az egyiken, — amely természetesen Kertes Endrének vezényletével zajlott le — Nagy Ernő is hosszabb beszédet mondott a munkásokhoz. Lényegében arról is szólt, hogy az elmúlt években őt is mindig piszkálták és hát a rendszer, a párt üldöztette volt. Körülírt mondataiból azt is ki lehetett hámozni, hogy ő az égedta világon semmiről sem tehet, ami a gyárban rossz, igazságtalan volt. Bizony e szavak akkor tetszetősek voltak. Enyhén szólva azonban nem feleltek meg a valóságnak. Vajon üldözés-e, ha valakinek több ezer forintos fizetése van, és két éves akadémiára küldik? — fizetéssel.

Ami az üldözést illeti, az éppen Nagy Ernő részéről található. Mint fontos beosztásban lévő, népiesen: »bevágódott« embernek meglehetősen jó összeköttetései voltak. Ezt felhasználva eszendőkkel ezelt — mint kiderült — hamis rágalmak alapján kizárta a pártból Török Gábort és leváltatta a Szegedi Kenderfonóban az ü. b.-elnökségről. Talán a párt tisztaságáért tette? Nem!

Török Gábor néhány évvel ezelőtt volt ü. b.-elnök a Szegedi Kenderfonóban. Akkor Nagy Ernő még önálló iparosként tevékenykedett. A gyár munkaruhákat akart csináltatni. Nagy Ernő felkereste Török Gábort mondván: Ha a gyár nála csináltatja a munkaruhákat, akkor minden munkaruha után »jutalékként« 10 forintot fizet, mint »csendes társnak. Török Gábor ezt nem fogadta el. Tekintsünk el a jutalékdástól. Am azt semmiképpen nem lehet szó nélkül hagyni, hogy Nagy Ernő, amikor funkcióba került otromba módon lehetetlenre tette Török Gábort azért, mert ajánlatát nem volt hajlandó elfogadni. Ez is mutatja, hogy nem volt jó újjat húzni Nagy Ernővel.

A taggyűlésen szeptember 12-én mebe mondják azt is Nagy Ernőnek, hogy a gyárból korábban elbocsátott embereknek — több kétes elemnek — nagy összegű kártérítést fizetett. Ugyanakkor például a 70 százalékos rokkant Madar Imrénének, a telefonkezelőnek — akit mint párttagot elbocsátottak a gyárból — még kenyérre is alig volt pénze. Madarnéról különféle hazugságokat — pl. ávószpicli, — terjesztettek a gyárban.

— Sírva jöttem be az üzembe — mondja Madarné a taggyűlésen —, hogy adjanak valami munkát, amit el tudok végezni. Nagy Ernő, akit barátomnak hittem, nem tett semmit. December 8-án ismét felmondó levelet küldtek a gyárból, Nagy Ernő aláírásával is... Jó, nekem aláírta... De miért írta alá Szabó Sándornak és másoknak? Szabó Sándor is nagyon szereti a gyárat, a munkát. Mégis mennie kellett, mert párttag volt. Nagy Ernő mindig készségesen adta aláírását kommunista, szakmailag jól képzett dolgozók elbocsátásához. A felmondó levelekre nem átalították azt írni, hogy »Szakmailag alkalmatlan, nem végezte megfelelően munkáját«.

Csöti Józsefné munkásaszszony arról beszél, hogy »tisztá pártot akarunk, erős jellemű emberekkel, akik mindenkor a nép érdekeit viselik a szívükön«. Rudas László is részletesen nagyon pártszerűen véleményt nyilvánított. Novemberben szóba került a gyárban, hogy helyes lenne létrehozni az MSZMP alapszervezetet. Amikor Nagy Ernő erről tudomást szerzett, indulatosan kiabálni kezdett és durva kirohánásokat rendezett.

Szóba kerül az is, hogy

Nagy Ernő jónéhányan a dolgozók közül szeretik. Való igazság ez. Ha azonban az érem másik oldalát is megnézzük, akkor kiderül, milyen dolgok játszottak közre az igazgató népszerűségében.

Korábban több helytelen gazdasági intézkedést kellett végrehajtani, amelyeknek károosságát a munkások érezték — állapítják meg helyesen többen, így Szabó Sándor is. Nagy Ernő, hogy a fellettes szerveknek eleget tegyen, nyilvánvalóan azon volt, hogy az intézkedést végrehajtsák. Nem ő állt azonban ki a dolgozók elé, hanem kötelezte az intézkedés végrehajtására a beosztottait, s »mozgósította« az üzemi pártbizottságot, hogy politikailag magyarazzák meg az intézkedés jelentőségét. Úgyes fogás volt ez. A felsőbb szervek felé Nagy Ernő aláírásával ment a rózsaszínű jelentés az intézkedés végrehajtásáról. A dolgozók között viszont nem állt ki az intézkedés mellett, és így lefelé is, lefelé is, egyaránt »jófiú« maradt.

Beszélnék arról is

többen — Huszka és Berzsényi elvtársak is —, hogy szép türelmes-séggel, barátián gyakran beszélgettek Nagy Ernővel és figyelmeztették, hogy helytelen útra tévedt. A figyelmeztetések azonban nem használtak. Nagy Ernő — amint lényegében a taggyűlés megállapítja — eszméileg, gyakorlatilag behódolt a Kertes-féle ellenforradalmi lovagoknak, s »szekértelői« nek. Nemcsak az októberi zúrvárosnapokban, amikor nehéz volt eligazodni, hanem még januárban is. Gyenge jellemű ember. Köpönyeget fordított a pozícióért. Nem esett meg a szíve a rokkant telefonkezelőn sem. A kisujját sem mozdította érte, hogy kenyeret legyen. A taggyűlésen okosan állapítják meg — és teljesen igaz ez is —, hogy Nagy Ernő nem mégsem lehet ellenforradalmárnak nevezni.

A pártdemokráciának megfelelően természetesen Nagy Ernő is szót kap. Sokáig tart leírt felszólalása. A tények mellett — amelyeket vele szemben felhoznak — valahogy elsiklik. Hosszan és általában vázolja a lejátszódott eseményeket. A maga szerepléséről és felelősségéről azonban meglehetősen keveset beszél.

Órák óta tart a taggyű-

lés. Elérkezik aztán a döntés ideje. Szavaznak, hogy párttag legyen-e Nagy Ernő. A párttagság túlnyomó többsége — négy kivétellel — pártból való kizárása mellett foglalt állást. Nem tagja hát a pártnak Nagy Ernő. Az igazság mérlegére került és ott igen könnyűnek találtattott arra, hogy párttag legyen.

A taggyűlés egészséges, új szellemet mutatott a megistült pártért folyó harcban.

Morvay Sándor

Röplépkészítő és terjesztő bandát lepérezett le a rendőrség

Veszélyes röplapgyártó és terjesztő bandát tették ártalmatlanná a budapesti rendőrkapitányság szervei. Örízetbe vették Ivánkai Gábor technológust, volt 600 holdas földbirtokos fiát, Huba Gézát, volt hortystha főjegyző fiát, aki a Fővárosi Termelési Vállalat munkástanácsa elnökségének tagja volt, Le-

het Miklóst, volt ingatlanközvetítő iroda tulajdonost és 4 társukat. Az őrizetbe vettek az általa szerkesztett és nagymennyiségben terjesztett hólabdaszerű röplapokon ígáltak népi demokratikus államrendünk ellen.

A rendőrség a lakosság bejelentései alapján az ügyben tovább folytatja a nyomozást,

Feljegyzések

a szegedi ellenforradalom napjaiból

XVII.

A szerkesztőségben október 31-től Kövesdy Lajos tanár (ekkor érkezett vissza Budapestről) volt a tulajdonképpeni szerkesztő, vagyis a parancsnok, mint dr. Fábián jobbkéze. Fábián urat a gazdasági ügyek érdekelték legjobban. Napközben a város házán tanyázott, s csak este robogott be összeállítani a lapot. Felfegyverzett, lefoglalt magának egy személyautót, azzal rohangált, szerepelt, intézkedett egész nap. Megnézte a bankban, mennyi pénz van a Délmagyarország folyószámláján, majd beállított a kiadói hivatalba:

— Sürgősen 3 ezer forintra van szükségem.

— Mire kell az? — kérdezte a főkönyvelő pusztá kíváncsiságból.

— A felelet az volt:

— A szerkesztőségből ki akarnak nyírni egy pár embert, s a pénzzel ennek akarom elejét venni.

Micsoda szemforgató humanizmus volt ez Fábián részéről! Hiszen akkor már a toponyalatti nemzeti bizottságban (már nem néptanács volt, mert ez az elnevezés is túl demokratikus volt Kováts úrék szemében), dr. Fábián jelenlétében szerkesztgették azokat a feketelistákat, amelyeken a leggyilkolandó kommunisták és a velük rokonszenvező demokratikus érzelmű emberek nevei szerepeltek. Amikor tehát az ellenforradalom főszerkesztője pénzt akart felvenni — amit csak azért nem kapott kézhez, mert a bankba kellett volna érte elmenni — sokkal inkább arról volt szó, hogy saját zsebeit megtömhesse.

Gyilkos volt minden fasisztának és huli-gánnak a kezében, a szocializmus hívei pedig fegyvertelenül, pusztá kézzel álltak velük szemben. És amikor a Délmagyarországot megsejntették, s helyébe a Szeged Népet ültették, valósággal özönlöttek a laphoz a nacionalista-keresztény szellemű átitatott cikkek és rigmusok. Egy közepkorú, ájtatos külsejű újszegedi asszony november 1-én azzal rohant be lélekszakadva:

— Testvéreim, hoztam a holnapi vezércikket. Áldja meg magukat a jóságos isten. S azzal eltűnt.

A cikk így kezdődött: »A bibliai eset megismétlődött. Dávid legyőzte Góliátot. A már-már diadalmasodni látszó anyagvilág e méletet egy csapással földre ferítette a szellemi világszemlélet. Az írás mondja: Ora et labora. Boruljunk le a mindenható úristen elé, megköszönni a diadalt«.

Kis idő múlva a Kisgazdapárt szervezője törtétt fel nagy bőszen a lépcsőn, s elkezdett ordítani.

— Az épületet teljes felszereléssel együtt lefoglalom pártom nevében.

Mi lett volna Magyarországból, ha a szovjet hadsereg, népünk leghűbb oltalmazója ismét el nem úzi a nyakunkra telepített ellenforradalmi szemetet. Kolonics érsek azt mondta annakidején: Magyarországot először katolikussá, majd németté, végül koldússá fogom tenni. Nos, ha az urak kezébe került volna az ország kormányzása, a butaság és bigottság segítségével úgy eladták volna hazánkat a nyugati imperialistáknak, hogy arról koldultunk volna. A Magyar Szocialista Munkáspárt és a munkás-paraszt kormány szabadította meg népünket ettől a szörnyűségtől azzal, hogy vállalva a felelősséget, segítségül hívta a szovjet hadsereget. Az MDP Központi Vezetőségére ugyanakkor súlyos felelősség hárul azért, mert szabadjára engedte azt a szörnyű veszedelmet,

amely kis híján megsemmisített mindent, amit a magyar nép tizenkét szabad esztendő alatt megalkotott magának.

November negyediké óta sokat vitatkoznak Szegeden azon, hogy Perbiró József professzor pozitív vagy negatív szerepet töltött be a nemzeti bizottság élén. Egyesek szerint neki köszönhető, hogy Szegeden nem aggatták fel fejlel lefelé a legjobb hazafiakat, mint Pesten, mert mindig higgadságra, meggondoltságra intette Kováts József úr bandáját. Nos, az a higgadságra való intelem csupán azt mutatja, hogy a professzor óvatosabb volt társainál. Többek állítása szerint intelmé körülbelül így hangzott: »Vigyázzunk, mert azok a szovjet egységek, amelyek október 24-én itt bevonultak, biztosan erre jönnek visszafelé is, tehát addig nem lehet semmit csinálni«.

Döntse el ki-ki magában, hogy Perbiró József a jó elvtársakat féltette-e, vagy saját bőrét. Egyébként Kováts József úr nyilván nem győzte várni hogy a szovjet csapatok visszavonuljanak, mert november 4-én aláírta a kivégző parancsokat, vagyis azoknak a kommunistáknak a halálos ítéletét, akiket már korábban nyilvántartásba vettek. A »fizikai megsemmisítéseket« — az utasítás szerint — november 5-én és 6-án kellett volna pribékjeinek végrehajtani. Csakhogy erre már nem volt idő...

Amikor Kádár János elvtárs azon a felejthetetlen vasárnapon bejelentette a forradalmi munkás-paraszt kormány megalakulását és elkezdődött a szovjet hadsereg önfeláldozó harca az őrjöngő ellenforradalom ellen, a szegedi nemzeti bizottság nagy dinom-dánomot csapott a tanácsháza elnöki szobájában. Lehet, hogy a hagyományos honfibi vett erőt Kováts úr díszes társaságán, és a pünkösdi királlyságtól búcsúztak, mindenesetre rengeteg éltél és italt magukba temettek. Elhangzott még egy két borgőzös indítvány, hogy meg kellene hosszabbítani a dicsőséget, »fel kellene tartóztatni az oroszokat«, de ehhez egyik »hős magyarnak« se volt elég mersze. Minden ellenforradalmár lemondott hivataláról, még az úgynevezett fegyveres erők parancsnoka is, menekülni kezdtek, mint a patkányok a sülyledő hajóról, mert valahogy megvilágosodott az agyukban, hogy nem sok babér terem már a számukra.

Csak Kövesdy Lajos nem akart tágítani a hűsösfazék mellől. A szovjet harci egységek a város határában tartózkodtak, bármelyik pillanatban bevetésre, felszabadításra készen, amikor Kövesdy »majd én megmutatom« jelszóval átvette a legfelsőbb parancsnokságot Szegeden. Hatalmas úr volt tehát; egy egész napig, aztán az ő órája is elűtötte az utolsót. November 6-án kora délután szovjet tankok kapták körül a városházát és a vörös csillagos harcoshok, a barátok, az elvtársak nyakon csípték a »városparancsnokot« cimboráival együtt.

Csak az üzemekben, az iskolákban és a különböző hivatalokban maradt ellenforradalmárok acsarkodtak, fenyegetőztek, terrorizáltak tovább. Féktelen uszításba fogtak a munkás-paraszt kormány ellen, kétségbeesetten szervezték a sztrájkot, hogy a világ koldússá tegyék hazánkat. De a kommunisták és az öntudatos munkások már biztosak voltak abban: hazánk nem lesz imperialista vadászterület, nem lesz háborús tűzfészek. Diadalmasodott a néphatalom, győzött visszavonhatatlanul a szocializmus ügye. (Vége) NAGY ISTVÁN

INTÉZMÉNYESEN PERMETEZZÉK

a lakóházak és kertek fáit is

Az alábbi levélre — még idejében! — felhívjuk a városi tanács mezőgazdasági osztálya figyelmét. A javaslatot megkérdezőnek tartjuk! (Szerk.)

A Szegedi Néplap olvasója vagyok, s az újság minden cikkét figyelemmel kísérem. A múlt vasárnapi számban kerülheti el figyelmünk a fák különösen egy cikk ragadta

meg a figyelmemet, amely a »Virágos Szegedért« nevű mozgalom támogatására hívta fel a figyelmet. — Nem szorosán ezzel a témával kapcsolatban akarok írni, de úgy gondolom, ha városunkat virágosítottuk, házaink környéke, udvarunk szépségére több gondot fordítottunk, nem kerülheti el figyelmünk a fák különösen egy cikk ragadta

vőlepké hernyói a fákon sokszor csúnya »szépséghibákat« okoznak. Az utcán ez ellen meg is indult a védekezés, de a házak udvarán és a kertben lévő fákat továbbra is pusztítja ez a kellemetlen kártevő. Igaz, egyénileg lehetne ez ellen védekezni, de ez költséges és körülményes lenne, mert 1—2 fáért külön kellene főzni a permetet, beszerezni a permetezőgépet stb. — Szerintem életképes lenne egy olyan »intézmény«, amely vállalná az ilyen fák permetezését, természetesen szabott árért. Mondjuk néhány nappal előtte bejelentéssel, hol és hány darab fát kell permetezni, s a megrendelést néhány napon belül elvégezzék. Bizonyára nemcsak a mi házunk lakói, hanem sokan mások is áldoznának azért, hogy hernyókkal teli, levél nélküli ágak helyett üde, zöldlevelű fákat látnának az udvaron.

Talán egy ilyen »intézmény« is segítené néhány munkanélküli ideiglenes elhelyezkedésében.

Csermely Éva

Régi

szegedi szálloda

Inkább idős olvasóink ismerték fel múlt vasárnapi számunkban közölt képről a régi Hungária-szállót. Az árvíz előtt épült, állítólag 1850 körül. Építője Jirasek és Krausz volt. A szálló igen nagy forgalmat bonyolított le, valószínűleg neves emberek is megszálltak itt. A szegedi szájhagyomány szerint Ferenc József is lakott benne, de ez csak szájhagyomány. A kortársak szerint Mikszáth azonban bérelt szobát e szállóban.

Az épület a Somogyi Béla és Apponyi utca sarkán van, s homlokzata bizony alaposan málik, tartozásra szorul.

A két színházjegyet Hoffmann János (Dugonics tér 11.) olvasónk kapja. A jegyek a szokás szerint, szabadon vehetők át a titkárságon.